

ULC ČARNOGURSKÝ PRO BONO

06/2009

1. ZVÝŠENIE SÚM ŽIVOTNÉHO MINIMA

Nové opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 252/2009 Z. z. o úprave súm životného minima zvýšilo s účinnosťou odo dňa 1. júla 2009 jednotlivé sumy životného minima, ktorých úprava ovplyvní nielen výšku daňového bonusu, či nezdaniteľnej časti základu dane z príjmov, ale aj výšku viacerých sociálnych dávok. S novou právnou úpravou a jej dôsledkami Vás v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO bližšie zoznámime.

2. ROZSAH CENOVEJ REGULÁCIE V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH

Dňa 20. júna 2009 nadobudol účinnosť výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 1/2009 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania s výnimkou § 12 výnosu, ktorý nadobudne účinnosť dňa 1. januára 2010. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví následne vydal aj ďalšie regulačné výnosy, s ktorými Vás bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO taktiež oboznámi s prepojením na predchádzajúce regulačné výnosy Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, na ktoré sme Vašu pozornosť upriamili v minuloročnom májovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

3. ZVÝŠENIE ZÁKONNEJ HRANICE OBRATU PRE DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

S účinnosťou odo dňa 1. júla 2009 sa pri dani z pridanej hodnoty opäť zmenila výška obratu pre registráciu zdaniteľných osôb, ktorej zvýšenie na úroveň predchádzajúceho limitu zbaví mnohých malých a stredných podnikateľov povinnosti byť registrovaným pre účely platenia dane z pridanej hodnoty a súčasne od povinnosti odvádzať túto daň. Okrem podrobností súvisiacich s novou zákonnou hranicou tohto obratu Vám bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO prináša aj informácie o ďalších úpravách vyplývajúcich z najnovšej novely zákona o dani z pridanej hodnoty, predchádzajúcim novelizáciám ktorého sa venovalo aprílové vydanie a taktiež minuloročné novembrové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

4. NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE

Nový zákon o odbornom vzdelávaní a príprave okrem novelizácie Zákonníka práce, ktorá nadobudne účinnosť odo dňa 1. septembra 2009, prináša pre zamestnávateľov nové povinnosti a možnosť podieľať sa na hmotnom a finančnom zabezpečení žiakov pri ich štúdiu. Tie ustanovenia zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré sa týkajú zamestnávateľov, Vám v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO radi priblížime a nadviážeme tak na predchádzajúce dve novely Zákonníka práce, ktorých výkladu sa podrobne venovalo februárové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

5. MODELÝ A METÓDY CENOVEJ REGULÁCIE V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH

V predchádzajúcich vydaniach bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO sme Vám predoslali, že rozsahu a metódam cenovej regulácie v sieťových odvetviach sa v bulletine budeme venovať osobitne. Avizované témy sme pre Vás spracovali a ich prostredníctvom nadviážeme na aprílové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO s prepojením aj na ďalšie jeho predchádzajúce vydania. Špeciálne sa zmienime o úpravách zakotvujúcich v slovenskom právnom poriadku štandardy kvality, ich zakotvením sa totiž Slovensko zaradilo medzi prvé krajiny, ktoré štandardy kvality zaviedli.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - NOVELA OBCHODNÉHO ZÁKONNÍKA

V NR SR postúpil v tomto období do druhého čítania návrh zákona, ktorým by mala byť vykonaná novelizácia Obchodného zákonníka, v dôsledku ktorej by sa mala zvýšiť ochrana veriteľov obchodných spoločností v tých prípadoch, ak bola obchodná spoločnosť zrušená rozhodnutím súdu bez likvidácie. V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vám v predstihu prezentujeme zmeny, ktoré by do znenia Obchodného zákonníka prinieslo prijatie tohto návrhu zákona, ktorého účinnosť sa predpokladá odo dňa 1. októbra 2009.

ZVÝŠENIE SÚM ŽIVOTNÉHO MINIMA

Dňa 1. júla 2009 nadobudlo účinnosť opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 252/2009 Z. z. o úprave súm životného minima (ďalej v texte len „opatrenie MPSVaR SR“ alebo len „opatrenie“).

SUMY ŽIVOTNÉHO MINIMA

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa § 5 ods. 6 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o životnom minime“ alebo len „zákon“) týmto opatrením ustanovilo sumy životného minima upravené podľa § 5 ods. 2 písm. b) zákona tak, že (1) v prípade **jednej plnoletej fyzickej osoby** je suma životného minima **185,19 eura** (5 579 Sk) mesačne namiesto doteraz ustanovenej sumy 178,92 eura (5 390 Sk), (2) v prípade **d ďalšej spoločne posudzovanej plnoletej fyzickej osoby** je suma životného minima **129,18 eura** (3 891,70 Sk) mesačne namiesto doteraz ustanovenej sumy 124,81 eura (3 760 Sk) a (3) v prípade **zaopatreného neplnoletého dieťaťa** alebo **nezaopatreného dieťaťa** je suma životného minima **84,52 eura** (2 546,30 Sk) namiesto doteraz stanovenej sumy 81,66 eura (2 460 Sk).

DAŇOVÝ BONUS

S úpravou súm životného minima súvisí i skutočnosť, že ich zvýšenie bude s účinnosťou odo dňa 1. júla 2009 automaticky spojené aj **so zvýšením daňového bonusu na dieťa**.

Na základe § 52 ods. 48 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o dani z príjmov“) sa v súvislosti s valorizáciou súm životného minima **daňový bonus**, ktorého úprava je obsiahnutá v § 33 ods. 1 zákona o dani z príjmov, **zvyšuje rovnakým koeficientom a za rovnaké kalendárne mesiace** zdaňovacieho obdobia ako suma životného minima, a keďže

opatrenie MPSVaR SR zakotvilo s účinnosťou odo dňa 1. júla 2009 **nárast životného minima o 3,5 %**, za rovnaké kalendárne mesiace a o rovnaký koeficient vzrastie aj daňový bonus.

Ročná suma daňového bonusu za rok 2009 **sa zvyšuje** zo sumy 226,45 eura (6 822 Sk) **na sumu 235,92 eura** (7 107,30 Sk) tak, že za **prvý polrok** roku 2009, teda za mesiace január až jún 2009, pôjde o sumu 115,92 eura (3 492,20 Sk) a za **druhý polrok roku 2009** o sumu 120 eur (3 615,10 Sk).

Mesačná suma daňového bonusu poskytovaného na vyživované dieťa žijúce v domácnosti s daňovníkom za prvý polrok roku 2009 (mesiace január až jún 2009) sa v súlade s § 33 zákona o dani z príjmov **s účinnosťou odo dňa 1. júla 2009 zvyšuje** zo sumy 19,32 eura (582 Sk) **na sumu 20 eur** (602,50 Sk). Pri uplatňovaní nároku na daňový bonus a pri priznávaní daňového bonusu sa daňový bonus priznáva mesačne vo výške ustanovenej pre príslušné mesiace, teda ak sa napríklad daňový bonus uplatňuje za mesiac máj 2009, prizná sa vo výške 19,32 eura (582 Sk) na jedno vyživované dieťa, ak sa však uplatňuje za mesiac júl 2009, prizná sa v sume 20 eur (602,50 Sk) na jedno vyživované dieťa. Zvýšená suma mesačného daňového bonusu sa **prvýkrát vyplätí za mesiac júl 2009 pri vyplatení mzdy v auguste 2009**. Mesačná suma daňového bonusu vo výške 20 eur (602,50 Sk) **zostane v platnosti až do ďalšej úpravy** súm životného minima. Podľa § 5 zákona o životnom minime totiž platí, že jednotlivé sumy životného minima sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka, **teda vyššie uvádzané sumy** životného minima, zvýšené opatrením MPSVaR SR, **budú platiť do dňa 30. júna 2010**.

Na zabezpečenie jednotného postupu pri zvýšení sumy daňového bonusu vydalo Ministerstvo financií SR oznámenie, ktorého plné znenie je pre Vás k dispozícii na nasledujúcom linku: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=84&NewsID=328>.

Ročná a mesačná suma daňového bonusu

Oznámenie MF SR

NEZDANITEĽNÁ ČASŤ ZÁKLADU DANE

S účinnosťou odo dňa 1. januára 2010 bude zvýšenie súm životného minima automaticky spojené aj **so zvýšením nezdaniteľnej časti základu dane** z príjmu fyzických osôb, ktorá je na životné minimum naviazaná, nakoľko je jeho 22,5-násobkom. U zamestnancov sa spomínaný nárast nezdaniteľnej časti základu dane z príjmu fyzických osôb prejaví **pri vyplatení mzdy vo februári 2010**.

Novela zákona o dani z príjmov

Zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane z 19,2-násobku životného minima na jeho 22,5-násobok bolo **s účinnosťou odo dňa 1. marca 2009** zakotvené novým ustanovením § 52g ods. 1 zákona o dani z príjmov, jeho doplnenie bolo vykonané **zákonom č. 60/2009 Z. z.**, s obsahom ktorého sme Vás podrobne oboznámili **vo februárovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

Zvýšenie súm životného minima **rozšírilo aj okruh osôb, ktorým možno poskytnúť úver** zo štátneho fondu rozvoja bývania, nakoľko pri posudzovaní žiadosti o poskytnutie tohto úveru je **rozhodujúci príjem**, ktorý nesmie presiahnuť 3,5-násobok životného minima vypočítaného pre žiadateľa a osoby, ktorých príjmy sa posudzujú spoločne.

SOCIÁLNE DÁVKY

Vplyv na výpočet sociálnych dávok

Opatrením MPSVaR SR zvýšené sumy životného minima ovplyvnili aj výpočet viacerých sociálnych dávok. S účinnosťou odo dňa 1. júla 2009 sa zvýšil napríklad **minimálny predčasný dôchodok**, vzrástla aj hranica rozhodujúceho príjmu pre priznanie **sociálneho štipendia**.

Životné minimum ako spoločensky uznanú minimálnu hranicu príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze, ustanovuje zákon o životnom minime. Jednotlivé sumy životného minima upravuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR raz ročne na základe koeficientu rastu čistých peňažných príjmov na osobu, resp. na základe koeficientu rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností, pričom tieto podľa zistení

Štatistického úradu SR v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli o 3,5 %. Od hranice hmotnej núdze závisia **peňažné príspevky na kompenzáciu** sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, či **náhradné výživné**, ktoré sa oprávnenej osobe poskytuje v maximálnej výške 1,2-násobku sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa. Na životné minimum je naviazaná aj **jednorazová dávka v hmotnej núdzi** na úhradu mimoriadnych výdavkov, pričom túto poskytujú obce na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa a na mimoriadne liečebné náklady do výšky preukázaných skutočných nákladov, najviac však do výšky 3-násobku životného minima. Výšku životného minima poskytovaného jednej plnoletej fyzickej osobe kopíruje napríklad aj výška **príspevku na zapracovanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie**.

ŽIVOTNÉ MINIMUM A PRECHOD NA MENU EURO

V súvislosti so zavedením eura na území SR bol zákon o životnom minime **s účinnosťou odo dňa 1. januára 2009** novelizovaný, a to **článkom V zákona č. 554/2008 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 235/1998 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. **Prostredníctvom tejto novelizácie** zákona o životnom minime boli jednotlivé **sumy životného minima ustanovené** v zákone v slovenských korunách ustanovené už v novej mene, teda **v mene euro**, pričom ich pôvodné zaokrúhľovanie na desaťkoruny bolo **nahradené zaokrúhľovaním na eurocenty**.

Predchádzajúcu úpravu súm životného minima, ktorá bola **s účinnosťou odo dňa 1. júla 2008** zakotvená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR **č. 225/2008 Z. z.**, Vám dalo do pozornosti **minuloročné májové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

Novela zákona o životnom minime

Predchádzajúca úprava životného minima

ROZSAH CENOVEJ REGULÁCIE V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH

Dňa 20. júna 2009 nadobudol účinnosť výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania č. 1/2009 zo dňa 10. júna 2009 (ďalej v texte len „výnos ÚRSO“ alebo len „výnos“). Výnimkou je ustanovenie § 12 výnosu, ktoré nadobudne účinnosť neskôr, a to dňa 1. januára 2010, pričom na jeho základe sa zrušuje výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 1/2008 zo dňa 18. júna 2008 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania v znení výnosu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 7/2008 zo dňa 1. októbra 2008.

Výnos č. 1/2009 vydal Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej v texte len „ÚRSO“) podľa § 12 ods. 4 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o regulácii v sieťových odvetviach“). Oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO č. 1/2009 zo dňa 10. júna 2009 bolo publikované v Zbierke zákonov SR pod č. 238/2009 Z. z..

REGULOVANÉ OBLASTI

Výnosom Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vyhlasuje rozsah cenovej regulácie v oblasti (1) elektroenergetiky, (2) pitnej vody a odpadovej vody, (3) plynárenstva, (4) pri poskytovaní vodohospodárskych služieb a (5) v oblasti tepla, ako aj spôsob jej vykonania, pričom postup podľa tohto výnosu sa prvýkrát použije pri určovaní cien na rok 2010.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví následne vydal ďalšie regulačné výnosy.

Elektroenergetika

Dňa 10. júna 2009 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal výnos č. 2/2009, ktorým sa mení a dopĺňa výnos ÚRSO č. 2/2008 zo dňa 28. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elek-

troenergetike v znení výnosu ÚRSO č. 7/2008 zo dňa 1. októbra 2008, prostredníctvom ktorých Úrad pre reguláciu sieťových odvetví už v minulom roku ustanovil spôsob, postup a podmienky regulácie cien v elektroenergetike, ako aj podklady a spôsob predkladania návrhu ceny v elektroenergetike. Citovaný výnos nadobudol účinnosť dňa 20. júna 2009. Oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO č. 2/2009 bolo publikované v Zbierke zákonov SR pod č. 239/2009 Z. z..

Dňa 10. júna 2009 vydal Úrad pre reguláciu sieťových odvetví výnos č. 3/2009, ktorým sa mení a dopĺňa výnos ÚRSO č. 3/2008 zo dňa 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou, ním Úrad pre reguláciu sieťových odvetví už v minulom roku ustanovil spôsob, postup a podmienky uplatňovania cien a podklady návrhu ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou. Výnos ÚRSO č. 3/2009 nadobudol účinnosť dňa 20. júna 2009, oznámenie o jeho vydaní bolo publikované v Zbierke zákonov SR pod č. 240/2009 Z. z..

Pitná voda a odpadová voda

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal dňa 10. júna 2009 výnos č. 4/2009, ktorým sa mení a dopĺňa výnos ÚRSO č. 4/2008 zo dňa 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v plynárenstve a ktorým sa dopĺňa výnos ÚRSO zo dňa 31. júla 2007 č. 4/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve, pričom aj tento nový výnos nadobudol účinnosť dňa 20. júna 2009. Minuloročným výnosom ÚRSO č. 4/2008 zo dňa 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v plynárenstve a ktorým sa dopĺňa výnos ÚRSO zo dňa

Plynárenstvo

31. júla 2007 č. 4/2007, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví ustanovil spôsob, postup a podmienky regulácie ceny, podklady a spôsob predkladania návrhu ceny v plynárenstve. Oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO č. 4/2009 bolo publikované **v Zbierke zákonov SR pod č. 241/2009 Z. z.**

ROZŠÍRENIE ROZSAHU CENOVEJ REGULÁCIE

K výnosu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 7/2008 pre úplnosť uvádzame, že **výnos ÚRSO č. 7/2008**, ktorým sa dopĺňa výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví zo dňa 18. júna 2008 č. 1/2008 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré výnosy, **nadobudol účinnosť dňa 10. októbra 2008**. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal predmetný výnos na základe § 12 ods. 4 a 10 v spojení s § 14 ods. 3 písm. c) zákona o regulácii v sieťových odvetviach. Výnosom ÚRSO č. 7/2008 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví **rozšíril rozsah cenovej regulácie v oblasti plynárenstva** o dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť, ako **aj spôsob jej vykonania** za dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť. Výnos ÚRSO č. 7/2008 **súčasne zmenil a doplnil aj niektoré výnosy Úradu pre reguláciu sieťových odvetví**, a to konkrétne **(1) výnos ÚRSO č. 4/2007** zo dňa 31. júla 2007, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve v znení výnosu č. 4/2008 zo dňa 23. júla 2008, **(2) výnos ÚRSO č. 2/2008** zo dňa 28. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike, **(3) výnos ÚRSO č. 4/2008** zo dňa 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v plynárenstve a ktorým sa dopĺňa výnos ÚRSO č. 4/2007 zo dňa 31. júla 2007, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve **a (4) výnos ÚRSO č. 6/2008** zo dňa 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien tepla. Oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO č. 7/2008 zo dňa 1. októbra 2008 bolo publikované **v Zbierke zákonov SR pod č. 377/2008 Z. z.**, plné znenie tohto výnosu bolo uverejnené **v čiaske 79/2008 Vestníka Úradu pre reguláciu sieťových odvetví**, možno doň nazrieť aj priamo na Úrade pre reguláciu sieťových odvetví a jeho znenie je pre Vás k dispozícii aj **na linku uvedenom v predchádzajúcom texte**.

**Zmeny
v predchádzajúcich
výnosoch ÚRSO**

Vodohospodárske služby

Dňa 10. júna 2008 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal **výnos č. 5/2009**, ktorým sa mení a dopĺňa výnos ÚRSO č. 5/2008 zo dňa 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien za poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s využitím vodného toku, ním Úrad pre reguláciu sieťových odvetví už v minulom roku ustanovil spôsob, postup a podmienky uplatňovania cien a podklady návrhu ceny za poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s využitím vodného toku. Výnos ÚRSO č. 5/2009 nadobudol **účinnosť dňa 20. júna 2009**. Oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO č. 5/2009 bolo publikované **v Zbierke zákonov SR pod č. 242/2009 Z. z.**

Teplárenstvo

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal dňa 10. júna 2008 **výnos č. 6/2009**, ktorým sa mení a dopĺňa výnos ÚRSO č. 6/2008 zo dňa 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien tepla v znení výnosu ÚRSO č. 7/2008 zo dňa 1. októbra 2008, prostredníctvom ktorých Úrad pre reguláciu sieťových odvetví už v minulom roku ustanovil spôsob, postup a podmienky regulácie ceny tepla, podklady a spôsob predkladania návrhu ceny tepla. Aj výnos ÚRSO č. 6/2009 nadobudol **účinnosť dňa 20. júna 2009** a oznámenie o vydaní výnosu ÚRSO č. 6/2009 bolo publikované **v Zbierke zákonov SR pod č. 243/2009 Z. z.**

Plné znenia nových výnosov ÚRSO

Vyššie citované výnosy č. 1/2009 až 6/2009 vydané Úradom pre reguláciu sieťových odvetví boli v plnom znení uverejnené **v čiaske 54/2009 Vestníka Úradu pre reguláciu sieťových odvetví**, možno do nich nazrieť aj priamo na Úrade pre reguláciu sieťových odvetví, ich plné znenia sú však pre Vás k dispozícii aj na linku: <http://www.urso.gov.sk/legislativa/vynosy>.

Predchádzajúce
výnosy ÚRSO

Predchádzajúce - minuloročné regulačné výnosy vydané Úradom pre reguláciu sieťových odvetví Vám dalo do pozornosti **minuloročné májové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.**

SCHVAĽOVANIE CENOVÝCH NÁVRHOV

Osobitná
právna úprava

Problematicky cenovej regulácie v sieťových odvetviach sa nesporne týka aj zákon č. 429/2008 Z. z. o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností a o zmene a doplnení zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon“), ktorý **nadobudol účinnosť dňa 8. novembra 2008.**

Vo vzťahu k zákonu č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „Obchodný zákonník“) predstavuje tento zákon **osobitný predpis** ustanovujúci postup akciových spoločností a spoločností s ručením obmedzeným (ďalej v texte len „obchodné spoločnosti“) pri podávaní návrhu ceny podľa § 14 ods. 1 zákona o regulácii v sieťových odvetviach a pri podávaní iných návrhov v cenovom konaní Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Na základe týmto **zákonom doplnených ustanovení** § 125 ods. 1 písm. k) a § 187 ods. 1 písm. k) Obchodného zá-

konníka môžu obchodné spoločnosti tieto návrhy podať iba na základe uznesenia valného zhromaždenia. Zákon tak v rámci obchodných spoločností **preniesol rozhodovanie** súvisiace s podávaním vyššie spomínaných návrhov na úpravu cien z predstavenstva na ich valné zhromaždenie, pričom práve týmto zákonom bolo do pôsobnosti valného zhromaždenia **zverené aj schvaľovanie cenových návrhov a iných návrhov v cenovom konaní Úradu pre reguláciu sieťových odvetví** podľa zákona o regulácii v sieťových odvetviach.

Prijatím tohto zákona mala vláda SR snahu **zabrániť zdražovaniu cien plynu a energií**, pričom na základe úprav zakotvených týmto zákonom má vláda SR prostredníctvom zástupcov štátu na valných zhromaždeniach širšie **možnosti na ovplyvňovanie a kontrolu zámerov upravovať ceny** zo strany obchodných spoločností podnikajúcich v oblasti sieťových odvetví.

S obsahom tejto osobitnej právnej úpravy sme Vás už podrobne oboznámili v súvislosti s novelizáciami Obchodného zákonníka, ktorých výkladu bolo venované **minuloročné októbrové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.**

ZVÝŠENIE ZÁKONNEJ HRANICE OBRATU PRE DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

Nepriama novela
zákona o DPH

Dňa 1. júla 2009 nadobudol účinnosť zákon č. 258/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v ktorého **článku III** je včlenená **nepriama novela zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty** v znení neskorších predpisov (predmetnú časť zákona označujeme ďalej v texte len „novela zákona o dani z pridanej hodnoty“ alebo len „novela“).

LEGISLATÍVNY PROCES

Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „**návrh zákona**“) bol NR SR doručený na prerokovanie už dňa 8. januára 2009. **Článok III** obsahujúci novelu zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších

predpisov (ďalej v texte len „zákon o dani z pridanej hodnoty“ alebo len „zákon“) bol do predmetného návrhu zákona **včlenený až počas legislatívneho procesu**, a to na základe doplňujúcich návrhov **vyplývajúcich z rokovaní** vo Výbore NR SR pre financie, rozpočet a menu. Návrh zákona bol následne (už s upraveným názvom) ako celok **schválený v NR SR** dňa 29. apríla 2009, takto schválený návrh zákona však **prezident SR vrátil** na opätovné prerokovanie NR SR, do ktorej bol nanovo doručený dňa 21. mája 2009, v ktorej bol **dňa 16. júna 2009 opätovne schválený**. Obsah novely včlenený do návrhu zákona pôvodne predpokladal, že novela zákona o dani z pridanej hodnoty nadobudne účinnosť už odo dňa 1. júna 2009. Po opätovnom prerokovaní a schválení návrhu zákona v NR SR musela byť **upravená aj účinnosť tejto právnej úpravy**.

Dôvody novelizácie

Novela zákona o dani z pridanej hodnoty bola vypracovaná s ambíciou vlády SR **zvýšiť obrat** pre registráciu platiteľov dane z pridanej hodnoty (ďalej v texte len „daň“ alebo len „DPH“) **tak, aby bol zachovaný obrat, ktorý bol platný do dňa 31. decembra 2008**, teda obrat 1 500 000 Sk, čo po prepočte kurzom vyhláseným Národnou bankou Slovenska platným v deň pred zavedením meny euro v SR predstavuje sumu 49 790 eur, a teda zvýšenie z doterajších 35 000 eur, čo po prepočte konverzným kurzom (30,1260 SKK/EUR) reprezentuje sumu 1 054 410 Sk. V súvislosti s touto ambíciou vlády SR uložila Rada pre hospodársku krízu Ministerstvu financií SR úlohu rokovať s Európskou komisiou o možnosti opätovného zvýšenia hranice obratu pre registráciu platiteľov dane, nakoľko výška tohto obratu priamo vyplýva z článku 287 smernice Rady 2006/112/ES zo dňa 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty v platnom znení (ďalej v texte len „smernica Rady 2006/112/ES“), pričom SR má uplatňovať obrat platný v čase pristúpenia, a teda limit 35 000 eur, tento **na základe prepočítacieho kurzu platného v deň pristúpenia** zodpovedal obratu 1 500 000 Sk, a preto aj predmetná novela už vychádza z prepočtu pôvodného obratu v slovenských korunách na

menu euro **kurzom vyhláseným Národnou bankou Slovenska platným** v deň pred zavedením meny euro v SR, čím sa zachováva predchádzajúca (pôvodná) výška obratu, ktorá **bola platná v čase pristúpenia SR**. Popísaný postup vyplýva zo stanoviska Európskej komisie k žiadosti Ministerstva financií SR o zvýšenie obratu na registráciu pre daň z pridanej hodnoty na pôvodnú úroveň 49 790 eur (1 500 000 Sk), pričom zakotvenie tejto (pôvodnej) hranice obratu podporuje aj zachovanie **priaznivejších podmienok pre malých a stredných podnikateľov** na prekonanie pretrvávajúcej hospodárskej a finančnej krízy.

ZVÝŠENIE HRANICE OBRATU

Nepriama novela sa dotkla viacerých ustanovení zákona o dani z pridanej hodnoty. **V súvislosti so zmenou hranice obratu** pre povinnú registráciu platiteľov DPH novela zmenila ustanovenia **§ 4 ods. 1 a 2** zákona o dani z pridanej hodnoty upravujúce registračnú povinnosť **a ustanovenie § 81 ods. 1** zákona o dani z pridanej hodnoty obsahujúce úpravu týkajúcu sa zrušenia registrácie, v ktorých hranicu tohto obratu **zvýšila s účinnosťou odo dňa 1. júla 2009 z doterajších 35 000 eur (1 054 410 Sk)** na hranicu obratu, ktorá bola platná do vstupu Slovenska do eurozóny, teda do dňa 31. decembra 2008, teda **na zákonný limit vo výške 49 790 eur (1 500 000 Sk)**. V súvislosti so zvýšením hranice obratu pre povinnú registráciu platiteľov DPH novela taktiež do znenia zákona **včlenila prechodné ustanovenia**, ktoré sú obsiahnuté **v novom § 85g** zákona o dani z pridanej hodnoty. Okrem už spomínaných ustanovení zákona o dani z pridanej hodnoty sa **novela dotkla aj ustanovenia § 49 ods. 2 písm. b)** zákona o dani z pridanej hodnoty, o úprave znenia ktorého sa ešte zmienime.

Vzhľadom na úpravy zakotvené v zákone o dani z pridanej hodnoty po novele z dôvodov popísaných v predchádzajúcom texte, novela nielen zvyšuje zákonnú hranicu obratu pre povinnú registráciu platiteľov dane z pridanej hodnoty, ale **v novom § 85g zákona súčasne umožňuje**, aby tí platitelia DPH,

Ustanovenia dotknuté novelou

Zrušenie registrácie platiteľa DPH

ktorým vznikla povinnosť podať žiadosť o registráciu pre DPH po 1. januári 2009 na základe obratu 35 000 eur, mohli čo najskôr podať žiadosť o **zrušenie registrácie platiteľa DPH**.

Intertemporálne ustanovenia

Z nových prechodných ustanovení obsiahnutých v **§ 85g** zákona po novele vyplýva, že zdaniteľná osoba, ktorá **dosiahla obrat 35 000 eur** podľa § 4 ods. 1 alebo 2 zákona v znení účinnom do tejto novely, teda v znení účinnom do dňa 30. júna 2009 **a stala sa platiteľom DPH**, môže **požiadat' o zrušenie registrácie** pre daň z pridanej hodnoty vtedy, **ak k poslednému dňu kalendárneho mesiaca**, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, v ktorom podala žiadosť o zrušenie registrácie pre DPH, **nedosiahla obrat 49 790 eur** za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov. Novela súčasne určuje, že **platiteľ, ktorý požiadat' o zrušenie registrácie** pre daň z pridanej hodnoty podľa predchádzajúcej vety, **nemôže odpočítat' DPH podľa § 55 ods. 1 a 2 zákona okrem** odpočítania DPH z majetku, ktorý dodal ako platiteľ DPH, **pričom platí, že ak platiteľ odpočítal** daň z pridanej hodnoty podľa § 55 ods. 1 a 2 zákona, v poslednom zdaňovacom období mu vzniká daňová povinnosť podľa § 81 ods. 6 a 7 zákona. **Daňový úrad** po prijatí žiadosti o zrušenie registrácie pre daň z pridanej hodnoty bezodkladne **určí platiteľovi deň, ktorým platiteľ prestáva byť platiteľom DPH**, týmto dňom **zaniká platnosť** osvedčenia o registrácii pre DPH a platnosť identifikačného čísla pre DPH, pričom **platiteľ je povinný** odovzdať daňovému úradu osvedčenie o registrácii pre DPH **do desiatich dní** odo dňa, keď prestal byť platiteľom.

Zdaniteľnú osobu, ktorá **dosiahla obrat 35 000 eur** podľa § 4 ods. 1 alebo 2 zákona v znení účinnom do tejto novely, teda v znení účinnom do dňa 30. júna 2009 **a súčasne** nedosiahla obrat podľa § 4 ods. 1 alebo 2 zákona v znení účinnom po novele, teda **nedosiahla obrat 49 790 eur a ktorá** podala žiadosť o registráciu pre daň z pridanej hodnoty do dňa 30. júna 2009, **daňový úrad nezaregistruje s výnimkou prípadu, ak** táto zdaniteľná osoba do dňa 15. júla

2009 písomne oznámi daňovému úradu, že jej žiadosť o registráciu pre daň z pridanej hodnoty sa má považovať za podanú podľa § 4 ods. 4 zákona.

Podľa znenia § 85g zákona o dani z pridanej hodnoty ďalej po novom platí, že ak zdaniteľná osoba **dosiahla k 30. júnu 2009 obrat 35 000 eur** podľa § 4 ods. 1 alebo 2 zákona v znení účinnom do dňa 30. júna 2009 **a súčasne nedosiahla obrat 49 790 eur** podľa § 4 ods. 1 alebo 2 zákona v znení účinnom odo dňa 1. júla 2009, **nie je povinná podať žiadosť o registráciu** pre daň z pridanej hodnoty **do dňa 20. júla 2009**.

V prípade, ak zdaniteľná osoba **bola povinná podať žiadosť o registráciu** pre daň z pridanej hodnoty podľa § 4 ods. 1 alebo 2 zákona v znení účinnom do tejto novely, teda v znení účinnom do dňa 30. júna 2009 **a žiadosť o registráciu pre daň z pridanej hodnoty nepodala**, **daňový úrad neuloží pokutu** podľa zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, **ak zdaniteľná osoba nedosiahla obrat 49 790 eur** za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov **k poslednému dňu kalendárneho mesiaca**, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, **v ktorom** zdaniteľnej osobe vznikla povinnosť podať žiadosť o registráciu pre daň z pridanej hodnoty.

Hranica obratu pre povinnú registráciu platiteľov dane z pridanej hodnoty bola z limitu vo výške 49 790 eur (1 500 000 Sk), platného do vstupu Slovenska do eurozóny, teda do dňa 31. decembra 2008, **s účinnosťou odo dňa 1. januára 2009 znížená** na hranicu 35 000 eur (1 054 410 Sk), táto bola priamo prevzatá zo smernice Rady 2006/112/ES a do zákona o dani z pridanej hodnoty **zakotvená prostredníctvom článku III zákona č. 465/2008 Z. z.**, ktorým sa menia a dopĺňajú zákony v pôsobnosti Ministerstva financií SR v súvislosti so zavedením meny euro v SR. Uvedené zníženie zákonnej hranice obratu pre daň z pridanej hodnoty Vám dalo do

Predchádzajúca zmena hranice obratu pre DPH

pozornosti novembrové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

ÚPRAVA K PREDCHÁDZAJÚCEJ NOVELE

V úvode sme sa už zmienili, že novela sa dotkla aj ustanovenia § 49 ods. 2 písm. b) zákona o dani z pridanej hodnoty, aby zmenou jeho znenia spresnila vznik nároku na odpočet DPH platiteľov dane, ktorým vzniká daňová povinnosť v súvislosti s obchodmi s investičným zlatom a iným zlatom, kovovým odpadom a kovovým šrotom v tuzemsku, teda na území SR, od iného platiteľa v rámci sektorového samozdanenia. Novela ustanovenie § 49 ods. 2 písm. b) záko-

na o dani z pridanej hodnoty upravila tak, aby bolo aj vo vnútroštátnej legislatíve jednoznačne vyjadrené, že platiteľ dane, ktorý prizná DPH zo zakúpeného tovaru, má právo na odpočítanie tejto dane, aj keď toto právo mali platelia dane aj pred novelou, nakoľko v tomto prípade sa uplatňuje priamy účinok smernice Rady 2006/112/ES. Mechanizmus sektorového samozdanenia („reverse charge mechanizmus“) bol v SR zakotvený s účinnosťou odo dňa 1. apríla 2009 predchádzajúcou novelizáciou zákona o dani z pridanej hodnoty, vykonanou zákonom č. 83/2009 Z. z., s ktorou sme Vás detailne oboznámili v aprílovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.

NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE

Dňa 1. septembra 2009 nadobudne účinnosť väčšina ustanovení zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o odbornom vzdelávaní a príprave“ alebo len „zákon“), výnimkou sú (1) ustanovenia § 14 až 22 zákona, ktoré sa týkajú novozriadeného Fondu rozvoja odborného vzdelávania a prípravy, a (2) článok X zákona, ktorým bola vykonaná sprievodná novelizácia zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, tieto nadobudnú účinnosť odo dňa 1. januára 2010.

ZAMESTNÁVATELIA A ZÁKON O ODBORNOM VZDELÁVANÍ A PRÍPRAVE

V ďalšom texte sa zmienime o vybraných ustanoveniach nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré sa s účinnosťou odo dňa 1. septembra 2009 budú týkať zamestnávateľov podieľajúcich sa na odbornej príprave a vzdelávaní žiakov.

Problematika odborného vzdelávania a prípravy v stredných školách a v školských zariadeniach je v súčasnosti upravená v niekoľkých právnych predpisoch, a to (1) v zákone č. 245/2008 Z. z.

o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „školský zákon“), (2) v zákone č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a (3) v zákone č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, pričom tejto problematiky sa svojou úpravou týkajú napríklad aj (4) zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „Zákonník práce“), (5) zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, (6) zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, (7) zákon SNR č. 9/1992 Zb. o obchodných a priemyselných komorách v znení neskorších predpisov, (8) zákon č. 126/1998 Z. z. o Slovenskej živnostenskej komore a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, (9) zákon NR SR č. 259/1993 Z. z. o Slovenskej lesníckej komore v znení neskorších predpisov, (10) zákon SNR č. 30/1992 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore v znení neskorších predpisov, či (11) zákon č. 59/1998 Z. z. o Slovenskej banskej komore.

Nová úprava a sprievodné novelizácie

Predmet úpravy nového zákona	Nový zákon o odbornom vzdelávaní a príprave predstavuje systémové zahrnutie úpravy problematiky odborného vzdelávania a prípravy v stredných školách a v školských zariadeniach do jedného právneho predpisu. Z dôvodu, že problematika odborného vzdelávania a prípravy v stredných školách a v školských zariadeniach je v súčasnosti obsiahnutá vo viacerých právnych predpisoch, nová právna úprava obsiahnutá v zákone prináša aj sprievodné novelizácie všetkých vyššie citovaných zákonov.	mestnávateľov členmi Krajskej rady pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej v texte len „krajská rada“), ktorú bude ako svoj poradný orgán pre odborné vzdelávanie a prípravu zriaďovať predseda samosprávneho kraja, a to na základe § 8 zákona.	Úlohy zamestnávateľa
	Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave komplexne upravuje podmienky na zabezpečenie odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách a v školských zariadeniach v SR s cieľom pripraviť absolventov na život a prácu v podmienkach vedomostnej spoločnosti a trhu práce. Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave upravuje aj postavenie a úlohy subjektov štvorstrannej spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, ktorými sú (1) štátna správa, (2) samospráva, (3) zamestnávateľia a (4) zamestnanci.	Úlohy zamestnávateľa v súvislosti s odbornou prípravou a vzdelávaním vymedzuje nový zákon v § 5 ods. 1 a 2, zo znenia ktorých vyplýva, že zamestnávateľ bude mať povinnosť podieľať sa na tvorbe profilov absolventov odborného vzdelávania a prípravy a na určovaní požadovaných vedomostí, zručností, schopností a pracovných návykov. Zamestnávateľ bude taktiež povinný vytvárať podmienky a poskytovať materiálno-technické zabezpečenie pre praktické vyučovanie v strednej odbornej škole, stredisku praktického vyučovania, pracovisku praktického vyučovania, stredisku odbornej praxe, školskom hospodárstve, zdravotníckom zariadení alebo na jeho pracovisku za podmienok ustanovených týmto zákonom alebo kolektívnou zmluvou.	Zástupcovia zamestnávateľov
Subjekty koordinácie	Zákon v § 2 ods. 2 medzi subjekty koordinácie odborného vzdelávania a prípravy na celoštátnej úrovni zaraďuje (1) ústredné orgány štátnej správy, (2) samosprávne kraje, (3) stavovské a profesijné organizácie a (4) odborové zväzy, pričom zástupcovia týchto subjektov budú spolu členmi Rady pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej v texte len „rada vlády SR“), ktorú bude na základe § 7 zákona zriaďovať vláda SR ako svoj poradný orgán pre odborné vzdelávanie a prípravu. Zamestnávateľov zaraďuje ustanovenie § 2 ods. 3 zákona medzi subjekty zúčastňujúce sa koordinácie odborného vzdelávania a prípravy pre potreby trhu práce na úrovni samosprávneho kraja spolu s krajským školským úradom a úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v sídle kraja, so samosprávnym krajom, s regionálnymi komorami stavovských a profesijných organizácií, s odborovými organizáciami i zamestnaneckými radami a s územnou školskou radou. Zástupcovia subjektov koordinácie na úrovni samosprávneho kraja budú spolu so zástupcami za-	Podľa § 5 ods. 3 až 5 zákona budú záujmy zamestnávateľov v oblasti odbornej prípravy a vzdelávania reprezentovať a zastupovať stavovské a profesijné organizácie, ktorým nový zákon ukladá viaceré povinnosti, a to povinnosť (1) vypracúvať plán potrieb trhu práce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy (tento zákon definuje ako zamestnávateľmi požadovaný počet absolventov príslušného študijného odboru alebo učebného odboru s predpokladom na päť rokov) a predkladať ho rade vlády SR a krajskej rade, (2) predkladať požiadavky trhu práce na kvalifikovanú pracovnú silu rade vlády SR, (3) pripravovať podklady na určenie požiadaviek na odborné zručnosti a praktické skúsenosti potrebné na vykonávanie pracovných činností na pracovných miestach na trhu práce, (4) podieľať sa na tvorbe profilov absolventov odborného vzdelávania a prípravy a požadovaných vedomostí, zručností, schopností a pracovných návykov, normatívo priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti v spolupráci s Ministerstvom školstva SR, (5) vyjadrovať sa k obsahu odbornej	

zložky maturitnej skúšky a obsahu záverečnej skúšky, (6) podieľať sa na tvorbe učebníc, učebných pomôcok a učebných textov, (7) zabezpečovať odbornú prípravu inštruktorov, o ktorých sa zmienime v ďalšom texte, (8) zabezpečovať odbornú prípravu delegovaných zástupcov stavovskej organizácie a profesijnej organizácie za členov komisie pre odbornú zložku maturitnej skúšky a záverečnej skúšky a (9) spolupracovať pri tvorbe školských vzdelávacích programov podľa potrieb stredných odborných škôl. Okrem spomínaných povinností budú mať stavovské a profesijné organizácie aj možnosť poskytnúť materiálne-technické a priestorové zabezpečenie strednej odbornej školy, stredisku praktického vyučovania, školskému hospodárstvu, stredisku odbornej praxe a zdravotníckemu zariadeniu, či možnosť zabezpečiť odborníka z praxe za účelom ďalšieho vzdelávania učiteľov odborných predmetov, majstrov odbornej výchovy a inštruktorov. Vecnú pôsobnosť príslušnej stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie k jednotlivým študijným odborom a učebným odborom sústavy odborov vzdelávania ustanoví Ministerstvo školstva SR v súčinnosti so stavovskými a profesijnými organizáciami všeobecne záväzným právnym predpisom. Stavovská alebo profesijná organizácia bude podľa svojej vecnej pôsobnosti v súčinnosti s príslušným ministerstvom podľa jeho odvetvovej pôsobnosti a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe § 9 zákona zriaďovať sektorovú radu pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej v texte len „sektorová rada“), táto bude poradným orgánom stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie.

Zástupcovia zamestnancov

Záujmy zamestnancov v oblasti odbornej prípravy a vzdelávania budú na základe § 6 zákona zastupovať odborové zväzy, odborové organizácie a zamestnanecké rady, pričom tieto nový zákon oprávňuje (1) vyjadrovať sa k finančnému zabezpečeniu a hmotnému zabezpečeniu žiakov, (2) podieľať sa na tvorbe plánov potrieb trhu práce a (3) vyjadrovať sa k sústave odborov vzdelávania a k obsahu odborného vzdelávania a prípravy.

Žiaci stredných odborných škôl budú vykonávať praktické vyučovanie pod vedením inštruktora, ktorého ustanovenie § 10 zákona vymedzuje ako fyzickú osobu, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu so zamestnávateľom, s ktorým riaditeľ strednej odbornej školy uzatvoril dohodu podľa § 43 ods. 12 školského zákona. Inštruktor bude musieť mať (1) odbornú spôsobilosť alebo spôsobilosť na výkon povolania a odborných činností, na ktoré sa žiak pripravuje, (2) potvrdenie o odbornej spôsobilosti udelené príslušnou stavovskou organizáciou alebo profesijnou organizáciou, (3) odbornú prax najmenej tri roky a (4) stupeň jeho vzdelania bude musieť byť zhodný alebo vyšší ako stupeň vzdelania, ktorý žiak získa absolvovaním posledného ročníka štúdia. Inštruktor bude poskytovať majstrovi odbornej výchovy alebo učiteľovi odbornej praxe, ktorého určí riaditeľ strednej odbornej školy, informácie o činnosti, ktorú žiak počas praktického vyučovania vykonával, ako aj informácie o jeho správaní.

Inštruktor

Úpravy obsiahnuté v § 12 a 13 zákona o odbornom vzdelávaní a príprave opäť zavádzajú pojmy finančné zabezpečenie a hmotné zabezpečenie žiaka.

Finančné zabezpečenie žiaka

Finančným zabezpečením žiaka zákon rozumie (1) motivačné štipendium a (2) odmenu za produktívnu prácu, pričom finančné zabezpečenie, ktorým sa sledujú výchovno-vzdelávacie ciele, sa bude môcť žiakovi strednej odbornej školy poskytnúť za podmienok zakotvených v § 12 ods. 2 až 6 zákona.

Motivačné štipendium bude mať možnosť poskytovať fyzická osoba alebo právnická osoba, s ktorou má žiak uzatvorenú pracovnú zmluvu podľa § 53 ods. 1 Zákonníka práce, a to mesačne v období školského vyučovania, najviac do výšky 65 % sumy životného minima. Pri určovaní výšky motivačného štipendia sa bude zohľadňovať najmä dosiahnutý prospech žiaka a jeho pravidelná účasť na výchove a vzdelávaní. Úprava motivačného štipendia zakotvená v zákone vytvára priestor pre zamestnávateľov motivovať žiakov nielen k zlepšeniu prospechu, ale aj

Motivačné štipendium

k štúdiu na konkrétnych nedostatkových odboroch stredných odborných škôl podľa aktuálnych požiadaviek trhu práce.

Ustanovenie § 12 ods. 3 zákona umožňuje, aby v prípade prípravy žiaka na výkon povolania a odborných činností, ktoré sú **výkonom práce vo verejnom záujme**, mohlo byť motivačné štipendium vyplácané **aj z prostriedkov iných fyzických osôb alebo právnických osôb**, teda nielen z prostriedkov zamestnávateľa, s ktorým má žiak uzatvorenú pracovnú zmluvu podľa § 53 ods. 1 Zákonníka práce.

Možnosť pridelenia motivačného štipendia **v minulosti upravovala vyhláška Ministerstva školstva a vedy SR č. 245/1993 Z. z. o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov stredných odborných učilíšť, špeciálnych stredných odborných učilíšť, odborných učilíšť a učilíšť v znení neskorších predpisov**, ktorá bola **s účinnosťou odo dňa 1. septembra 2008 zrušená školským zákonom**. Nový zákon teda znovu **vytvára právny podklad** pre možnosť priznať žiakovi strednej odbornej školy motivačné štipendium, pričom zákonná úprava **sa odvíja od výšky životného minima**.

Odmena za produktívnu prácu

Odmena za produktívnu prácu **patrí žiakovi, ktorý** v rámci praktického vyučovania v súlade so školským vzdelávacím programom vykonáva produktívnu prácu. Táto odmena sa bude uhrádzať **z prostriedkov zamestnávateľa**, teda z prostriedkov tej fyzickej osoby alebo právnickej osoby, pre ktorú žiak túto prácu vykonáva. V § 12 ods. 5 zákona o odbornom vzdelávaní a príprave sa **prvýkrát definuje pojem produktívna práca**, ktorou sa na účely tohto zákona rozumie zhotovovanie výrobkov alebo poskytovanie služieb, ktoré sú v súlade s predmetom činnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, pre ktorú žiak túto prácu vykonáva, pričom za produktívnu prácu **sa nepovažujú** cvičné práce vykonávané žiakom počas praktického vyučovania. Odmena za produktívnu prácu sa bude poskytovať **za každú hodinu** vykonanej produktívnej práce **vo výške 50 % až 100 % zo sumy určenej** podľa osobitného predpisu,

ktorým je zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov. Pri určovaní výšky odmeny za produktívnu prácu **sa bude zohľadňovať aj kvalita práce a správanie žiaka**.

Podľa § 13 zákona o odbornom vzdelávaní a príprave sa žiakovi strednej odbornej školy môže poskytnúť hmotné zabezpečenie, ktoré **slúži na úhradu nákladov spojených** s jeho odborným vzdelávaním a prípravou, pričom hmotné zabezpečenie žiaka **zahŕňa (1) stravovanie, (2) ubytovanie, (3) cestovné, (4) poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov a (5) náklady na posúdenie zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti žiaka**.

Hmotné zabezpečenie žiaka

Zamestnávateľ, s ktorým má žiak uzatvorenú pracovnú zmluvu podľa § 53 ods. 1 Zákonníka práce, teda fyzická osoba alebo právnická osoba, pre ktorú sa žiak pripravuje na povolanie, **môže žiakovi uhradiť (1) zo svojich prostriedkov náklady spojené so stravovaním žiaka vo výške ustanovenej v § 152 ods. 3 Zákonníka práce a (2) náklady spojené s ubytovaním žiaka v školskom internáte, najviac však do výšky 45 % zo sumy životného minima pre jedno nezaopatrené dieťa, a ďalej aj (3) preukázané cestovné verejnými dopravnými prostriedkami z miesta trvalého bydliska do školského internátu, strednej odbornej školy a miesta konania praktického vyučovania a späť a zo školského internátu do strednej odbornej školy a miesta konania praktického vyučovania a späť, pričom tieto náklady sa uhrádzajú spoločne najviac do výšky 65 % sumy životného minima za kalendárny mesiac**. Nový zákon v § 13 ods. 3 ustanovuje, že **(4) osobné ochranné pracovné prostriedky má povinnosť žiakovi poskytnúť zo svojich prostriedkov fyzická osoba alebo právnická osoba, na ktorej pracovisku sa praktické vyučovanie uskutočňuje**. Z ustanovenia § 13 ods. 4 zákona ďalej vyplýva, že **(5) fyzická osoba alebo právnická osoba, na ktorej pracovisku sa praktické vyučovanie uskutočňuje, je povinná zo svojich prostriedkov hradiť aj posúdenie zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti žiaka**.

NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE

V úvode predchádzajúceho textu sme sa už zmienili, že zákon o odbornom vzdelávaní a príprave vykonáva **sprievodné novelizácie 11 zákonov**, pričom jedným z týchto zákonov je aj Zákonník práce, ktorý zákon o odbornom vzdelávaní a príprave novelizuje **s účinnosťou odo dňa 1. septembra 2009**. Sprievodná novelizácia Zákonníka práce je zakotvená **prostredníctvom článku II zákona** (predmetnú časť zákona označujeme ďalej v texte len „novela Zákonníka práce“ alebo len „novela“).

Zjednotenie terminológie

Vzhľadom na skutočnosť, že podľa § 161 ods. 17 školského zákona je stredné odborné učilište a učilište zriadené podľa doterajších predpisov strednou odbornou školou, novela zakotvuje **zjednotenie terminológie používanej v ustanovení § 53 ods. 1, 2 a 4 Zákonníka práce** s ustanoveniami školského zákona. Z uvedeného dôvodu novela slová „stredné odborné učilište, odborné učilište alebo učilište“ v súčasnosti používané v citovaných ustanoveniach Zákonníka práce **nahrádza slovami** „stredná odborná škola alebo odborné učilište“ a v týchto intenciách novela mení aj **pôvodný nadpis pod ustanovením § 53 Zákonníka práce** „Uzatvorenie pracovnej zmluvy so žiakom učilišťa“ **na nový nadpis** „Uzatvorenie pracovnej zmluvy so žiakom strednej odbornej školy alebo so žiakom odborného učilišťa“.

Okrem popísaných zmien týkajúcich sa ustanovenia § 53 Zákonníka práce ďa-

lej **novela vypúšťa ustanovenie § 214 Zákonníka práce**, ktoré sa týka úpravy inštitútu zodpovednosti za škodu v niektorých osobitných prípadoch, pričom § 214 Zákonníka práce **v súčasnosti upravuje (1)** zodpovednosť žiaka strednej školy, odborného učilišťa alebo učilišťa alebo študenta vysokej školy za škodu spôsobenú škole alebo zamestnávateľovi, ktorú spôsobili pri teoretickom vyučovaní alebo praktickom vyučovaní a pri výchove mimo vyučovania alebo v priamej súvislosti s nimi, **(2)** zodpovednosť školy alebo jej zriaďovateľa za škodu, ktorá vznikla žiakovi základnej školy, základnej umeleckej školy, špeciálnej základnej školy, pomocnej školy a osobitnej školy pri vyučovaní, pri výchove mimo vyučovania a pri výchove žiaka v školskom zariadení alebo v priamej súvislosti s nimi, **(3)** zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla žiakovi strednej školy alebo odborného učilišťa a učilišťa pri teoretickom vyučovaní, pri praktickom vyučovaní, pri výchove mimo vyučovania a pri výchove žiaka v školskom zariadení alebo v priamej súvislosti s nimi.

Pre úplnosť si dovoľujeme dať Vám do pozornosti, že predchádzajúcim dvom novelizáciám Zákonníka práce, teda novelizácii Zákonníka práce vykonanej s účinnosťou **odo dňa 1. marca 2009 článkom II zákona č. 49/2009 Z. z.**, ako aj novelizácii Zákonníka práce vykonanej s účinnosťou **odo dňa 1. januára 2009 článkom I zákona č. 460/2008 Z. z.**, sa podrobne venovalo **februárové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO**.

Zodpovednosť za škodu v niektorých osobitných prípadoch

Predchádzajúce dve novely Zákonníka práce

MODELY A METÓDY CENOVEJ REGULÁCIE V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH

V odvetviach s fungujúcou hospodárskou súťažou snaha presadiť sa na trhu motivuje podnikateľov poskytovať tovary a služby v kvalite a za ceny, ktoré sú porovnateľné s konkurenciou. V odvetviach, v ktorých z rôznych príčin **konkurenčné prostredie nefunguje** a produkty poskytuje len monopolný

subjekt, prípadne len malé množstvo silných subjektov, je potrebné trhový mechanizmus vyrovnávania dopytu a ponuky **nahrádzať vonkajšími zásahmi do trhu jeho reguláciou**, aby zo strany týchto subjektov nedochádzalo k zneužívaniu ich dominantného postavenia. Prípadoch netrhového prostredia sú aj

prírodné monopoly vznikajúce v sieťových odvetviach, teda v tých odvetviach podnikania, ktoré na zabezpečenie svojho fungovania vyžadujú vybudovanie nákladných sietí, či rozvodov. Oblasti podnikania spadajúce do sieťových odvetví, v ktorých prírodné monopoly vznikajú, sú strategicky dôležitými oblasťami, nakoľko **komodity dodávané v sieťových odvetviach**, teda energie (elektrina, plyn, teplo), ale aj dodávky pitnej vody, odvádzanie a čistenie odpadovej vody ako aj **služby súvisiace** s dodávkou týchto komodít, predstavujú základné životné potreby obyvateľstva. Kontinuálne a kvalitné zabezpečovanie týchto komodít je z tohto dôvodu jedným zo základných predpokladov fungovania ekonomiky, pričom existencia dominantných subjektov monopolného charakteru determinuje aj vzájomné vzťahy vznikajúce v rámci sieťových odvetví medzi výrobcami, distribútormi, dodávateľmi týchto komodít a medzi ich odberateľmi. **Miera závažnosti dopadov správania sa** týchto monopolných subjektov na hospodárstvo, či životnú úroveň obyvateľstva jednotlivých krajín je natoľko významná, že vo všetkých štátoch Európskej únie našla **odraz v podobe štátnej regulácie** sieťových odvetví.

Regulácia v SR V právnom poriadku SR je základným legislatívnym rámcom pre vykonávanie štátnej regulácie v sieťových odvetviach **zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o regulácii v sieťových odvetviach“), ktorý štátnu reguláciu v sieťových odvetviach zveruje Rade pre reguláciu a Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej v texte len „úrad“ alebo len „ÚRSO“).

Rada pre reguláciu Základný rámec regulácie v sieťových odvetviach vymedzuje **regulačná politika**, ktorú vypracúva Rada pre reguláciu, táto definuje priority regulačnej politiky na príslušné regulačné obdobie s ambíciou zakotviť a aplikovať také **regulačné nástroje a metódy regulácie**, ktoré zabezpečia transparentný a nediskriminačný výkon činností v sieťových odvetviach, a to **vrátane kontrolných mechanizmov**, prostredníctvom

ktorých bude možné sledovať dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže, prípadné zneužívanie dominantného postavenia na trhu, a v neposlednom rade aj ochranu práv odberateľov s dôrazom na najzraniteľnejšie skupiny odberateľov. Regulačná politika je **strategickým dokumentom, ktorý ustanovuje** východiská, princípy a spôsoby regulácie sieťových odvetví, ktorými podľa regulačnej politiky **pre nastávajúce obdobie 2009 až 2011 sú (1) výroba, prenos, distribúcia a dodávka elektriny a s tým súvisiace služby, (2) výroba, preprava, distribúcia, uskladňovanie a dodávka plynu a s týmito činnosťami súvisiace služby, (3) výroba a rozvod tepla a (4) vodné hospodárstvo.**

Regulačná politika definuje postupy Rady pre reguláciu a Úradu pre reguláciu sieťových odvetví vo väzbe na právne predpisy SR, ktoré boli platné a účinné ku dňu jej vypracovania pre výkon regulácie v sieťových odvetviach.

Na regulačnú politiku nadväzuje činnosť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý **svojou legislatívou určuje (1) rozsah cenovej regulácie na nasledujúce regulačné obdobie a spôsob jej vykonania, (2) rozsah a štruktúru oprávnených nákladov, či (3) spôsob určenia výšky primeraného zisku.**

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

REGULOVANÉ OBLASTI

Obdobne ako na Slovensku, aj v krajinách Európskej únie sa štátna regulácia v sieťových odvetviach vykonáva v rámci tzv. regulačných období. **Doba trvania regulačného obdobia** je v jednotlivých krajinách rôzna, preferovaná je dĺžka **3 až 5 rokov**, no existujú krajiny, v ktorých regulačné obdobie trvá aj kratší časový úsek, napríklad vo Fínsku a Slovinsku **2 roky**, v Grécku a Švédsku schvaľujú tarify **každoročne**. Mnohé rozdielnosti možno nájsť aj pri vymedzení jednotlivých oblastí, ktoré sú predmetom regulácie zo strany štátov Európskej únie, o niektorých sa zmienime aspoň okrajovo. Súhrne však možno konštatovať, že regulácia sieťových odvetví v členských krajinách Európskej únie sa vzťahuje predovšetkým na **oblasti plynárenstva a elektroenergetiky.**

Činnosti v elektroenergetike	K činnostiam, ktoré sú v oblasti elektroenergetiky regulované vo väčšine európskych krajín patria predovšetkým (1) prenos, (2) pripojenie a prístup do siete ako aj (3) poskytovanie podpor- ných služieb. Pri regulácii sieťových odvetví do oblasti regulácie v oblasti elektroenergetiky nebýva zahrnutá re- gulácia ceny silovej elektriny , výnim- kou z tohto pravidla je však napríklad Poľsko a Grécko. Za špecifický prípad možno považovať Španielsko, ktoré síce cenu silovej elektriny nereguluje, avšak odškodnenie za uviaznuté náklady sa rozpočítava na všetkých prevádzkova- telov distribučných sústav a následne sa v podobe osobitnej položky uhrádza všetkými odberateľmi. O zavedení re- gulácie aj pre cenu silovej elektriny uvažuje viacero štátov, do budúcnosti preto možno predpokladať, že predme- tom regulácie bude aj táto komodita.	Z celkového počtu 27 členských krajín Európskej únie podporuje energiu vyro- benú z obnoviteľných zdrojov 16 z nich, a to vrátane Slovenska. V oblasti pod- pory zelenej energie sa pri regulácii využíva najmä princíp stanovenia vý- kupných cien energie z obnoviteľných zdrojov a domácich surovín.	Energia z obnoviteľných zdrojov
Činnosti v plynárenstve	V rámci činností v oblasti plynárenstva sú v európskych krajinách majoritne regulované (1) prístup do prepravnej siete, (2) pripojenie a prístup do di- stribučnej siete, (3) preprava a (4) di- stribúcia. Za činnosti regulované v kra- jinách Európskej únie skôr minoritne možno považovať regulovanie ťažby a uskladňovania , tieto sú regulované v Holandsku, v Taliansku, ale aj v Čes- kej republike. Regulovanie vzťahujúce sa len na určité prípady sa uplatňuje pri cene dodávky pre konečných zákaz- níkov , pričom v Maďarsku, v Poľsku, v Dánsku, v Španielsku a vo Francúzsku sa reguluje cena dodávky pre všetkých koncových zákazníkov, v Írsku a v Ho- landsku je regulovaná cena dodávky pre domácnosti a malé podniky, v Ta- liansku cena dodávok plynu pre do- mácnosti a v Českej republike sa regu- luje dodávka poslednej inštancie.	REGULAČNÉ MODELY A METÓDY	Spôsoby regulácie
Teplárenstvo a ropa	Okrem oblasti elektroenergetiky a ply- nárenstva sa štátna regulácia v sieťo- vých odvetviach v krajinách Európskej únie pomerne často vzťahuje aj na od- vetvie teplárenstva , ktoré je regulova- né v 15 členských krajinách. Štátnu re- guláciu ropy možno v rámci členských krajín Európskej únie zaradiť k skôr výnimočným, o čom svedčí i skutoč- nosť, že v rámci 27 členských štátov Európskej únie sa jej regulácia vykoná- va len v 4 krajinách.	Najpoužívanějšía je regulácia „ price- cap “ modelmi, teda regulácia pomo- cou cenového stropu, limitu. Základom pre jej aplikáciu je stanovenie pevnej tarify, maximálnej ceny za regulované činnosti na určité regulačné obdobie. Regulácia pomocou cenového limitu určuje úroveň cien a mieru rastu, akou ich regulované subjekty môžu zvyšovať, tie potom môžu flexibilne meniť ceny, ak sa nedotýkajú určeného ceno- vého stropu. Zvýšenie zisku tak závisí od schopnosti regulovaného subjektu znižovať náklady, motivuje k produktív- nosti a inováciám. Regulácia pomocou cenového limitu je teda stimulačným spôsobom regulácie , ceny prispôsobuje podľa indexu cenového stropu, ktorý reflektuje celkovú mieru inflácie v eko- nomike, efektívitu spoločnosti a infláciu	Regulácia pomocou cenového stropu

cien vstupov, pričom určením cenového limitu ustanovuje regulátor cenovú hladinu za jednotku na dlhšie časové obdobie a regulovaným subjektom tak vytvára príležitosť, aby si ponechali zisk, ktorý dosiahnu, pokiaľ sa budú správať efektívne a zredukujú svoje náklady. V teórii sú známe **rôzne modely regulácie „price-cap“**, pričom môže ísť buď o určenie ceny, za ktorú môže regulovaný subjekt produkt predávať, alebo je určená maximálna cena, resp. je stanovené maximálne povolené zvýšenie ceny. Na základe britskej skúsenosti sa začína najviac využívať metóda pomocou určenia cenového stropu odvodeného od indexu spotrebiteľských cien („RPI - X price-cap“). Medzi krajiny využívajúce reguláciu pomocou cenového limitu sa **od roku 2009 zaradilo aj Slovensko**.

Regulácia na základe miery návratnosti

Regulácia prostredníctvom cenového limitu je **opakom „rate-of-return“ regulácie**, teda regulácie, v rámci ktorej majú regulované subjekty určenú mieru návratnosti kapitálu. Pri regulácii na základe miery návratnosti sú teda ceny upravené takým spôsobom, aby investori získali určitú stanovenú návratnosť na investíciách. Regulácia na základe miery návratnosti zaručuje bezpečnosť investícií v zmysle zaručenia ich návratnosti ako aj zníženie kapitálových nákladov. **Nevýhodou „rate-of-return“ regulácie** je, že nezaručuje stimuly na zvyšovanie efektívnosti, pretože regulované subjekty zo znižovania nákladov neprofitujú, návratnosť je viazaná na objem kapitálových investícií. Regulácia na základe miery návratnosti je teda **nestimulačným spôsobom regulácie**. V Európe je využívanie „rate-of-return“ regulácie skôr výnimočné, **s istou variáciou** tejto regulácie sa možno stretnúť **vo Fínsku**, kde sa miera návratnosti kapitálu vypočítava ex-ante.

Regulácia pomocou výnosového stropu

Opakom regulácie pomocou cenového limitu je aj **„revenue-cap“ regulácia**, teda regulácia pomocou výnosového stropu, ktorá reprezentuje **relatívne nový prístup**, pretože v minulosti bol vo väčšine krajín využívaný princíp **nákladovej regulácie** („cost-plus regulation“), pri ktorej sa každoročne posudzovali náklady regulovaných

subjektov a na základe vykázaných nákladov regulovaného subjektu sa určila primeraná miera zisku (priradila sa zisková prirážka) a stanovila výsledná cena. Nákladová regulácia je **nestimulačným spôsobom regulácie**, jej nevýhodou je, že je málo flexibilná, nakoľko každoročné tarifné zmeny je potrebné vykonávať komplexným tarifným konaním a na jej základe môžu byť napriek tomu vytvorené ceny, ktoré nereflektujú skutočné náklady. V porovnaní s nákladovou reguláciou je základom **„revenue-cap“ regulácie princíp**, že jednotlivým regulovaným subjektom sú stanovené povolené výnosy („revenue cap“) pre určité vopred dané, regulačné obdobie. Obdobne ako pri regulácii na základe miery návratnosti, aj pri regulácii pomocou výnosového stropu možno **za nevýhodu** považovať to, že nepodporuje hospodársku súťaž, regulované subjekty nemotivuje k efektívnemu správaniu sa, pretože tieto majú výnos zabezpečený za akýchkoľvek okolností. S reguláciou pomocou výnosového stropu sa možno stretnúť napríklad **v Nemecku, v Španielsku, v Írsku a v Nórsku**, avšak samotná aplikácia tejto regulácie je v spomínaných členských krajinách Európskej únie rozdielna.

Regulácia **„yardstick“** je založená na komparácii štandardov výkonu regulovaných subjektov, pričom porovnávanie sa realizuje na základe štatistických informácií sústredených od porovnateľných subjektov, teda od spoločností s podobným predmetom činnosti a obdobnou veľkosťou, mnohokrát pôsobiacich na rozdielnych trhoch. Subjekty dosahujúce najvyššie štandardy sú odmeňované, a naopak tie, ktorých štandardy sú najnižšie, sú penalizované. Tento mechanizmus poskytuje regulátorovi viac informácií o spoločnostiach a ich nákladoch, znižuje informačnú výhodu regulovaných subjektov a zároveň ich motivuje znižovať náklady. Čím viac sa porovnávané regióny navzájom podobajú, tým lepšie sú podmienky pre yardstick konkurenciu. V rámci **„yardstick benchmarkingu“** sa využívajú mnohé **analytické metódy**, najrozšírenejšími sú **regresná analýza** („regression analysis“) umožňujúca odhadnúť hodnoty parametrov, čím

Regulácia yardstick

napomáha predpovedať hodnoty výstupných premenných aj tam, kde na výpočet nebol dostatok dát, a **analýza obalu dát** („Data Envelopment Analysis“, známa aj pod skratkou „DEA“), umožňujúca určiť úroveň nákladov, ktorú by efektívne fungujúca spoločnosť mala byť schopná dosiahnuť v konkrétnych trhových podmienkach.

ŠTANDARDY KVALITY

Slovensko a štandardy kvality

V súvislosti s regulačnými metódami v sieťových odvetviach nemožno nespomenúť ďalší **dôležitý regulačný nástroj** na dosiahnutie vplyvu štátu na tvorbu cien energií a reguláciu monopolov, ktorým sú štandardy kvality, tieto predstavujú rozšírenie regulačných postupov v procese zvyšovania transparentnosti a účinnosti regulácie, pričom regulované subjekty nútia dodržiavať predpísané požiadavky (štandardy) na spoľahlivosť, bezpečnosť a kvalitu dodávaných tovarov a služieb, za ktoré zákazník platí určitú cenu. **Ich cieľom** je zabrániť skrytému zvyšovaniu profitu regulovaných subjektov na úkor znižovania kvality poskytovaných tovarov a služieb. V prípade nedodržania predpísaných štandardov sú ustanovené kompenzačné mechanizmy, ktoré sa môžu odraziť v znížení ceny poskytovaných tovarov a služieb v sieťových odvetviach. Štandardy kvality sú do legislatívy jednotlivých štátov zavádzané postupne, **Slovensko však patrí medzi prvé štáty**, ktoré ich v svojom právnom poriadku zakotvili, a aj z tohto dôvodu považujeme za potrebné venovať im v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO osobitné miesto.

Vyhlášky ÚRSO

S účinnosťou odo dňa 1. septembra 2008 vydal Úrad pre reguláciu sieťových odvetví **štyri vyhlášky**, a to vyhlášku č. 315/2008 Z. z., vyhlášku č. 316/2008 Z. z., vyhlášku č. 317/2008 Z. z. a vyhlášku č. 328/2008 Z. z., ktorými boli ustanovené štandardy kvality dodávanej elektriny, plynu, tepla, vody a služieb spojených s ich dodávkami, ktoré musia regulované subjekty uplatňovať.

Predmetné vyhlášky ÚRSO **ustanovujú nielen štandardy kvality**, ale regulovaným subjektom z nich **vyplýva aj po-**

vinnosť štandardy kvality sumárne vyhodnotiť za kalendárny rok a toto vyhodnotenie zaslať Úradu pre reguláciu sieťových odvetví spôsobom, v rozsahu a štruktúre, ktoré určuje príslušná vyhláška ÚRSO a jej prílohy pre konkrétnu regulovanú komoditu, a to najneskôr do dňa 28. februára nasledujúceho kalendárneho roka. Zber a vyhodnocovanie dát sa tak **prvýkrát uskutoční v roku 2009**, pričom údaje sú regulované subjekty **povinné predkladať** Úradu pre reguláciu sieťových odvetví **do dňa 28. februára 2010**.

Z dôvodu, že vyhlášky ÚRSO neupravujú spôsob zberu dát o plnení štandardov kvality tak, aby predkladané sumárne vyhodnotenia mali jednotnú formu umožňujúcu vytvorenie databázy vhodnej na automatizované elektronické spracovávanie a vyhodnocovanie údajov, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví **vypracoval pre každú regulovanú komoditu metodiku** elektronického zberu dát o plnení štandardov kvality, ktorú zverejnil na svojej internetovej stránke. Do doby vytvorenia špeciálneho softvéru na zber, predkladanie a vyhodnocovanie údajov o plnení štandardov kvality budú na elektronický zber údajov použité jednotné tabuľky vytvorené v programe Excel, ktoré po obsahovej stránke zahŕňajú všetky povinné údaje, ktoré sú regulované subjekty povinné sledovať. O zbere dát o plnení štandardov kvality sa zmienime aj **v ďalšom texte pri jednotlivých regulovaných oblastiach**.

ELEKTROENERGETIKA

Dňa **1. septembra 2008** nadobudla **účinnosť vyhláška** Úradu pre reguláciu sieťových odvetví **č. 315/2008 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávanej elektriny a poskytovaných služieb (ďalej v texte len „vyhláška ÚRSO č. 315/2008 Z. z.“). **Cieľom vyhlášky ÚRSO č. 315/2008 Z. z.** je zabezpečenie spoľahlivej, hospodárnej a kvalitnej dodávky elektriny a poskytovaných služieb, ochrana odberateľov elektriny a súčasne ochrana oprávnených záujmov regulovaných subjektov.

V rámci základných pojmov vyhláška ÚRSO č. 315/2008 Z. z. **vymedzila**

Spôsob zberu dát o plnení štandardov kvality

Základné pojmy	pojem (1) porucha vo vzťahu k prenosu alebo distribúcii elektriny, (2) obnovenie prenosu alebo distribúcie elektriny a (3) posledným definovaným pojmom je pojem udalosť.	
Prenos, distribúcia a dodávka elektriny	Vyhláška ÚRSO č. 315/2008 Z. z. upravuje viaceré štandardy kvality dodávanej elektriny a poskytovaných služieb, a to podľa kategórie povolení vydávaných Úradom pre reguláciu sieťových odvetví na výkon činností v elektroenergetike, pričom na základe uvedeného hľadiska definuje (1) štandard kvality pri prenose elektriny, teda štandard kvality dodávanej elektriny a poskytovaných služieb súvisiacich s prenosom elektriny, ktorý je vymedzený v § 2 predmetnej vyhlášky napríklad ako overenie správnosti vyúčtovania platby za prenos elektriny a odstránenie zistených nedostatkov vyúčtovania v lehote 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za prenos elektriny, (2) štandard kvality pri distribúcii elektriny, teda štandard kvality dodávanej elektriny a poskytovaných služieb súvisiacich s distribúciou elektriny, ktorého úprava je obsiahnutá v § 3 citovanej vyhlášky, pričom týmto štandardom je napríklad overenie správnosti vyúčtovania platby za distribuovanú elektrinu a odstránenie zistených nedostatkov vo vyúčtovaní v lehote 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za distribúciu elektriny, a (3) štandard kvality pri dodávke elektriny, teda štandard kvality poskytovaných služieb súvisiacich s dodávkou elektriny, vymedzený v § 4 predmetnej vyhlášky, ktorým je napríklad overenie správnosti vyúčtovania platby za dodanú elektrinu a odstránenie zistených nedostatkov vo vyúčtovaní v lehote 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za dodávku elektriny.	takto vyhodnotené štandardy kvality za celý predchádzajúci kalendárny rok následne (3) predkladať ÚRSO a súčasne ich (4) zverejňovať na internetovej stránke regulovaného subjektu alebo v jeho výročnej správe a v prípade, ak to nie je možné, zverejniť ich iným obvyklým spôsobom do dňa 28. februára za predchádzajúci kalendárny rok. Metodika elektronického zberu dát o plnení štandardov kvality v elektroenergetike, ktorú vypracoval ÚRSO, je sprístupnená na nasledujúcom linku: http://www.urso.gov.sk/sk/regulacia/elektoenergetika/informacie. TEPLÁRENSTVO Dňa 1. septembra 2008 nadobudla účinnosť vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 316/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného tepla a poskytovaných služieb pri dodávke tepla (ďalej v texte len „vyhláška ÚRSO č. 316/2008 Z. z.“). Vyhláška ÚRSO č. 316/2008 Z. z. zakotvila vymedzenie viacerých pojmov, a to napríklad pojmu (1) obmedzenie alebo prerušenie dodávky tepla, (2) plánované obmedzenie alebo prerušenie dodávky tepla, (3) vynútené obmedzenie alebo prerušenie dodávky tepla, či pojmu (4) obnovenie dodávky tepla. Štandard kvality dodávaného tepla je predmetnou vyhláškou ÚRSO č. 316/2008 Z. z. v jej § 2 definovaný ako (1) zabezpečenie maximálneho tepelného príkonu na odbernom mieste podľa zmluvy o dodávke a odbere tepla v priebehu určeného času dodávky tepla na vykurovanie, (2) dodržanie určeného času dodávky tepla na vykurovanie v množstve podľa § 2 ods. 1 vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 152/2005 Z. z. o určenom čase a o určenej kvalite dodávky tepla pre konečného spotrebiteľa, (3) zabezpečenie dodávky tepla na vykurovanie v množstve potrebnom na dosiahnutie výslednej teploty podľa § 2 ods. 1 vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 152/2005 Z. z., (4) dodržanie vykurovacej krivky alebo odberového diagramu dohodnutého v zmluve o dodávke a odbere tepla a (5) dodržanie teploty teplej úžitkovej vody na odbernom
Povinnosti regulovaných subjektov	Zo znenia vyhlášky ÚRSO č. 315/2008 Z. z. vyplýva regulovaným subjektom povinnosť (1) sledovať štandardy kvality v rozsahu uvedenom v prílohách č. 1 až 8 predmetnej vyhlášky za každý kalendárny rok, (2) tieto štandardy kvality osobitne vyhodnocovať za každý kalendárny rok v rozsahu, štruktúre a spôsobom ustanoveným touto vyhláškou,	Základné pojmy Dodávané teplo

mieste podľa § 3 vyhlášky ÚRSO č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla, pričom za nedodržanie teploty teplej úžitkovej vody na odbernom mieste **sa nepovažuje** krátkodobé zníženie teploty teplej úžitkovej vody na odbernom mieste pod 45 °C pri odbere nad inštalovaný výkon ohrievača v trvaní do troch hodín.

Súvisiace služby Okrem štandardu kvality dodávaného tepla vyhláška ÚRSO č. 316/2008 Z. z. v § 3 definuje **štandard kvality služieb súvisiacich s dodávkou tepla**, ktorý vymedzuje napríklad aj ako dodržanie oznámeného termínu začiatku plánovaného obmedzenia alebo prerušenia dodávky tepla, alebo aj ako overenie správnosti vyúčtovania platby za dodané teplo a odstránenie zistených nedostatkov v lehote do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za dodávku tepla. V súvislosti so štandardom kvality služieb súvisiacich s dodávkou tepla obsahuje vyhláška ÚRSO č. 316/2008 Z. z. aj ustanovenia zakotvujúce **lehoty, ktorých dodržanie ovplyvňuje kvalitu a bezpečnosť** dodávok tepla, zo znenia ktorých napríklad vyplýva, že lehota na odstránenie poruchy pri obmedzení dodávky tepla je najviac 24 hodín od nahlásenia poruchy.

Povinnosti regulovaných subjektov **Regulovaným subjektom** ustanovuje vyhláška ÚRSO č. 316/2008 Z. z. **povinnosť (1) sledovať** štandardy kvality v predpísanom rozsahu v súlade s príslušnými prílohami predmetnej vyhlášky za každý kalendárny mesiac, pričom mesačne sa musí sledovať aj počet tých štandardov kvality, ktoré neboli dodržané, **(2) štandardy kvality sumárne vyhodnocovať** za kalendárny rok, a to v rozsahu príloh č. 1 a 2 tejto vyhlášky **najneskôr do dňa 28. februára** nasledujúceho kalendárneho roka, vyhodnotené štandardy kvality následne **(3) predkladať ÚRSO** a súčasne ich **(4) zverejňovať na internetovej stránke** regulovaného subjektu, a ak to nie je možné, tak iným obvyklým spôsobom najneskôr do dňa 28. februára

za predchádzajúci kalendárny rok. **Metodika elektronického zberu dát** o plnení štandardov kvality v oblasti teplárstva, vypracovaná Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, je sprístupnená na nasledujúcom linku: <http://www.urso.gov.sk/sk/regulacia/tepelna-energetika/informacie>.

PITNÁ VODA A ODPADOVÁ VODA

Dňa **1. septembra 2008** nadobudla **účinnosť vyhláška** Úradu pre reguláciu sieťových odvetví **č. 317/2008 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávania pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou a súvisiacich služieb (ďalej v texte len „vyhláška ÚRSO č. 317/2008 Z. z.“), ktorá **vymedzila (1) štandard kvality** dodávania pitnej vody verejným vodovodom a súvisiacich služieb **a (2) štandard kvality** odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou a súvisiacich služieb, pričom v súvislosti s vymedzením týchto štandardov kvality obsahuje vyhláška ÚRSO č. 317/2008 Z. z. aj ustanovenia zakotvujúce **lehoty, ktorých dodržanie ovplyvňuje kvalitu a bezpečnosť** dodávania pitnej vody, resp. odvádzania a čistenia odpadovej vody.

V zmysle § 1 vyhlášky ÚRSO č. 317/2008 Z. z. **je štandardom kvality dodávania pitnej vody** verejným vodovodom a súvisiacich služieb **napríklad (1) dodržanie** limitných hodnôt ukazovateľov kvality pitnej vody podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 13 ods. 1 a 2 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej v texte len „zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách“), **(2) zabezpečenie** preskúšania meradla podľa § 30 ods. 1 zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, ale napríklad aj **(3) overenie** správnosti vyúčtovania úhrady za dodávku vody a odstránenie zistenej nesprávnosti vyúčtovania v lehote do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania úhrady za dodávku vody, ak zmluva o dodávke vody neustanovuje inak.

Dodávanie pitnej vody verejným vodovodom

Odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou	Štandardom kvality odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou a súvisiacich služieb je na základe § 2 vyhlášky ÚRSO č. 317/2008 Z. z. napríklad (1) dodržanie množstva odvádzanej vody na jednotku času dohodnutého v zmluve o odvádzaní odpadových vôd, ak toto množstvo nie je dohodnuté v zmluve o odvádzaní odpadových vôd, podľa prevádzkového poriadku verejnej kanalizácie (§ 33 ods. 2 zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách), ak toto množstvo nie je určené ani v prevádzkovom poriadku verejnej kanalizácie, podľa smerných čísel spotreby vody ustanovených osobitným predpisom, ktorým je Príloha č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 397/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o meraní množstva vody dodanej verejným vodovodom a množstva vypúšťaných vôd, o spôsobe výpočtu množstva vypúšťaných odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku a o smerných číslach spotreby vody, (2) dodržanie hodnôt pretlaku v pretlakovej kanalizačnej sieti alebo podtlaku v podtlakovej kanalizačnej sieti dohodnutých v zmluve o odvádzaní odpadových vôd, ak tieto hodnoty nie sú dohodnuté v zmluve o odvádzaní odpadových vôd, podľa prevádzkového poriadku verejnej kanalizácie, ale napríklad aj (3) overenie správnosti vyúčtovania úhrady za odvádzanie, prípadne čistenie odpadových vôd a odstránenie zistenej nesprávnosti vyúčtovania v lehote do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania úhrady za odvádzanie, prípadne čistenie odpadových vôd, ak zmluva o odvádzaní odpadových vôd neustanovuje inak.	spôsobom najneskôr do dňa 28. februára za predchádzajúci kalendárny rok. Metodika elektronického zberu dát o plnení štandardov kvality vo vodárenstve, ktorú vypracoval Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, je sprístupnená na nasledujúcom linku: http://www.urso.gov.sk/sk/regulacia/vodarenstvo/informacie.	
		PLYNÁRENSTVO	
		Dňa 1. septembra 2008 nadobudla	Základné pojmy
		účinnosť vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 328/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb v plynárenstve (ďalej v texte len „vyhláška ÚRSO č. 328/2008 Z. z.“), ktorá v rámci základných pojmov vymedzila pojmy (1) porucha a (2) obnovenie prepravy plynu alebo distribúcie plynu.	
		Vyhláška ÚRSO č. 328/2008 Z. z. ďalej definuje viaceré štandardy kvality plynu, a to (1) štandard kvality plynu pri jeho uskladňovaní a služieb súvisiacich s jeho uskladňovaním, (2) štandard kvality plynu pri jeho preprave a služieb súvisiacich s jeho prepravou, (3) štandard kvality plynu pri jeho distribúcii a služieb súvisiacich s jeho distribúciou a (4) štandard kvality plynu pri jeho dodávke a služieb súvisiacich s jeho dodávkou.	Štandardy kvality plynu
		Štandard kvality plynu pri jeho uskladňovaní a služieb súvisiacich s jeho uskladňovaním vymedzila vyhláška ÚRSO č. 328/2008 Z. z. v ustanovení § 2, zo znenia ktorého vyplýva, že týmto štandardom je napríklad overenie správnosti vyúčtovania platby za uskladňovanie plynu a odstránenie zistených nedostatkov vyúčtovania v lehote 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za uskladňovanie plynu.	Uskladňovanie plynu
Povinnosti regulovaných subjektov	Vyhláška ÚRSO č. 317/2008 Z. z. ustanovila regulovaným subjektom povinnosť (1) sledovať štandardy kvality v rozsahu uvedenom v prílohách č. 1 a 2 predmetnej vyhlášky, (2) vyhodnocovať štandardy kvality osobitne za každý nedodržaný štandard kvality za predchádzajúci kalendárny rok, vyhodnotené štandardy kvality následne (3) predkladať ÚRSO a súčasne ich (4) zverejňovať na internetovej stránke regulovaného subjektu, a ak to nie je možné, tak iným obvyklým	Podľa § 3 vyhlášky ÚRSO č. 328/2008 Z. z. je štandardom kvality plynu pri jeho preprave a služieb súvisiacich s jeho prepravou napríklad overenie správnosti vyúčtovania platby za prepravu plynu a odstránenie zistených nedostatkov vyúčtovania v lehote 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za prepravu plynu.	Preprava plynu

Distribúcia plynu	Štandard kvality plynu pri jeho distribúcii a služieb súvisiacich s jeho distribúciou je definovaný v § 4 vyhlášky ÚRSO č. 328/2008 Z. z., v zmysle ktorého je týmto štandardom napríklad overenie správnosti vyúčtovania platby za distribúciu plynu a odstránenie zistených nedostatkov vyúčtovania v lehote do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za distribúciu plynu.	o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o energetike“), ktorá bola s účinnosťou odo dňa 15. marca 2009 vykonaná prostredníctvom zákona č. 73/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „novela zákona o energetike“ alebo len „novela“). Dôvodom prijatia tejto novely zákona o energetike bolo zabrániť opakovanému ohrozeniu dodávok plynu pre odberateľov plynu na Slovensku ako aj vyriešenie ďalších otázok súvisiacich s kritickou situáciou, v akej sa Slovensko ocitlo začiatkom roku 2009. Z uvedených dôvodov sa zmeny vykonané novelou v zákone o energetike týkali predovšetkým úpravy štandardov bezpečnosti dodávok plynu a rozšírenia cenovej regulácie. Vzhľadom na potrebu promptného legislatívneho vyriešenia spomínaných otázok s prihliadnutím na prípadné závažné dôsledky ich neriešenia bola predmetná právna úprava v NR SR prerokovaná a následne schválená v skrátenom legislatívnom konaní. Úpravy zakotvené v zákone o energetike s účinnosťou odo dňa 15. marca 2009 citovanou novelou Vám detailne priblížilo aprílové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.	Dôvody a predmet novelizácie
Dodávka plynu	Štandard kvality plynu pri jeho dodávke a služieb súvisiacich s jeho dodávkou definovala vyhláška ÚRSO č. 328/2008 Z. z. v jej ustanovení § 5, z ktorého znenia vyplýva, že týmto štandardom je napríklad overenie správnosti vyúčtovania platby za dodávku plynu a odstránenie zistených nedostatkov vyúčtovania v lehote do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o overenie správnosti vyúčtovania platby za dodávku plynu.	Výkladom novely zákona o energetike sme nadviazali na predchádzajúce úpravy týkajúce sa zákona o energetike, ktorým sa venovali tri minuloročné vydania bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO, a to decembrové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO, ním sme obsahovo nadviazali na ďalšie minuloročné, a to konkrétne na májové vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO, v ktorom sme sa znovu vrátili k zmenám v oblasti energetiky, ktoré sme Vám v minulom roku sprostredkovali vo februárovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO.	Predchádzajúce právne úpravy
Povinnosti regulovaných subjektov	Zo znenia § 7 vyhlášky ÚRSO č. 328/2008 Z. z. vyplýva regulovaným subjektom povinnosť (1) sledovať štandardy kvality v rozsahu uvedenom v prílohách č. 1 až 7 predmetnej vyhlášky za každý kalendárny rok, (2) tieto štandardy kvality vyhodnocovať za každý kalendárny rok v rozsahu, štruktúre a spôsobom ustanoveným touto vyhláškou, takto vyhodnotené štandardy kvality za celý predchádzajúci kalendárny rok následne (3) predkladať ÚRSO a súčasne ich (4) zverejňovať na internetovej stránke regulovaného subjektu alebo v jeho výročnej správe a v prípade, ak to nie je možné, zverejniť ich iným obvyklým spôsobom do dňa 28. februára za predchádzajúci kalendárny rok. Metodika elektronického zberu dát o plnení štandardov kvality v plynárenstve, vypracovaná ÚRSO, je sprístupnená na nasledujúcom linku: http://www.urso.gov.sk/sk/regulacia/plynarenstvo/informacie.		
NOVELA ZÁKONA O ENERGETIKE Štandardov kvality v oblasti plynárenstva sa týkala aj ďalšia právna úprava, a to novela zákona č. 656/2004 Z. z.			

PRIPRAVUJE SA V NR SR – NOVELA OBCHODNÉHO ZÁKONNÍKA

Do NR SR bol dňa 29. mája 2009 doručený návrh na vydanie zákona, prijatím ktorého by sa zmenil a doplnil zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „návrh novely Obchodného zákonníka“ alebo len „návrh zákona“). V návrhu novely Obchodného zákonníka, ktorý v tomto období postúpil v NR SR do druhého čítania, sa navrhuje účinnosť odo dňa 1. októbra 2009.

V májovom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO sme Vám v súvislosti s účtovnými závierkami dali do pozornosti, že Obchodný zákonník v prípadoch ustanovených v § 68 ods. 6 umožňuje, aby **súd aj bez návrhu zrušil obchodnú spoločnosť, ktorá** porušuje svoje zákonné povinnosti. Podľa § 68 ods. 8 Obchodného zákonníka platí, že súd pred vydaním rozhodnutia o zrušení spoločnosti zisťuje, či má spoločnosť obchodný majetok a ak súd zistí, že **spoločnosť má obchodný majetok, ktorý** postačuje na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, rozhodne o zrušení spoločnosti a nariadi jej likvidáciu. Z ustanovenia § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka vyplýva, že ak súd pred vydaním rozhodnutia o zrušení spoločnosti zistí, že **spoločnosť nemá obchodný majetok, ktorý** by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, rozhodne o jej zrušení bez likvidácie. V prípade, **ak si spoločnosť nesplní** povinnosť podľa § 68 ods. 6 písm. f) Obchodného zákonníka, teda **povinnosť uložiť do zbierky listín** obchodného registra individuálnu účtovnú závierku za najmenej dve účtovné obdobia nasledujúce po sebe, **súd má za to, že spoločnosť nemá obchodný majetok, ktorý** by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, **ibaže ten, kto** osvedčí právny záujem, preukáže pred rozhodnutím súdu o zrušení spoločnosti opak.

Na základe právoplatného rozhodnutia o zrušení spoločnosti bez likvidácie súd vykoná **výmaz zrušenej spoločnosti z obchodného registra**. Rozhodnutie súdu o zrušení spoločnosti bez likvidácie je teda podkladom na výmaz obchodnej spoločnosti z obchodného registra, pričom výmazom z obchodného registra obchodná spoločnosť zaniká.

Návrh novely Obchodného zákonníka má ambíciu **zvýšiť ochranu veriteľov** obchodných spoločností v prípade zrušenia obchodnej spoločnosti rozhodnutím súdu bez likvidácie a napomôcť veriteľom v prípadoch, keď obchodné spoločnosti, ktoré majú obchodný majetok, v krátkom čase tento majetok prevedú a podajú návrh na súd na zrušenie obchodnej spoločnosti bez likvidácie z dôvodu, že žiaden majetok nemajú. **Pri súčasnej právnej úprave**, o ktorej sme sa zmienili v predchádzajúcom texte, sa však **veritelia o zrušení spoločnosti dozvedia až po jej výmaze** z obchodného registra, teda v čase, keď už obchodná spoločnosť zanikla ako právny subjekt, a preto **nemôžu využiť všetky právne prostriedky** na zrušenie prevodu majetku (napríklad odporovať právnym úkonom) a na vyháňanie svojich pohľadávok.

V prípade, ak by predložený návrh novely Obchodného zákonníka bol schválený v nezmenenom znení, **ustanovenie § 68 Obchodného zákonníka by bolo doplnené o nový odsek 10**, na základe ktorého by mal **súd pred vydaním rozhodnutia** o zrušení spoločnosti bez likvidácie podľa § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka **povinnosť v Obchodnom vestníku zverejniť** oznámenie, že sa vedie konanie o zrušení spoločnosti bez likvidácie, pričom rozhodnutie o zrušení spoločnosti bez likvidácie by súd následne **mohol vydať až po uplynutí troch mesiacov od zverejnenia** oznámenia v Obchodnom vestníku. So zakotvením tejto novej úpravy v § 68 Obchodného zákonníka by súviselo aj **nové označenie doterajších odsekov 10 až 12**

Dôvody novelizácie

Rozsah novelizácie

predmetného ustanovenia, ktoré by sa označovali ako odseky 11 až 13.

Dôsledky novelizácie

Návrh novely Obchodného zákonníka by tak mal tým, že súdu pred vydaním rozhodnutia o zrušení spoločnosti bez likvidácie ustanoví povinnosť zverejniť v trojmesačnej lehote v Obchodnom vestníku informáciu o prebiehajúcom konaní v tejto veci, **zabezpečiť veriteľom ich informovanosť** o tom,

že sa pripravuje výmaz spoločnosti z obchodného registra **a veriteľom súčasne vytvoriť priestor pre využitie právnych prostriedkov na vymáhanie ich pohľadávok**. V prípade, ak veriteľia oznámia súdu takéto konanie, súd v rámci svojho procesného postupu rozhodne o tom, či sú alebo nie sú splnené zákonné podmienky na rozhodnutie o zrušení obchodnej spoločnosti.

ULC ČARNOGURSKÝ LAW FIRM

Bratislava - Slovensko

Tvarožkova 5, P.O.BOX 21
814 99 Bratislava, Slovensko
Tel.: +421-2-5720 1717
Fax: +421-2-5720 1777
Skype: ulcbratislava
E-mail: office@ulclegal.com

Brescia - Taliansko

Via Val Giudicarie 4
251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbrescia
E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina

172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +38-044-521 21 10
Fax: +38-044-529 17 32
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifiká v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese simunkova@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Martinu Šimunkovú: simunkova@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2009